

Вітаємо Олександра Івановича Вишняка!

У суспільстві ніщо нове не виникає “само собою”: прогрес у будь-якій сфері людського буття залежить від зусиль особливих людей — творчих активних, завзятих, наполегливих. Один із них — наш ювіляр, Олександр Іванович Вишняк — доктор соціологічних наук, керівник відділу соціальних і політичних процесів Інституту соціології НАН України.

Зараз соціологічні дослідження настільки міцно ввійшли не лише у структуру суспільної науки, а й фактично у повсякденний побут пересічної людини (через ЗМІ, дискусії), що, здається, існували чи не вічно. Проте соціологія як наука, відмінна від соціальної філософії, в Радянському Союзі мала торувати свій важкий шлях, особливо з огляду на свою принципову протилежність “науковому комунізму”. Те, що було можливим у Москві, вимагало значно більших зусиль і волі в Києві. І ми маємо бути вдячними вчепним, які за складних умов розбудовували соціологічну науку в Україні.

Серед них був і наш ювіляр — Олександр Іванович Вишняк, який одразу після закінчення університету потрапив до одного зі створених ще тоді в Інституті філософії соціологічних відділів. Керували заслужені метри, але команда була суціль молода, енергійна і, головне, закохана в таку ж молоду, як і вони, науку — соціологію.

Зараз члени цієї команди самі стали метрами, відомими вченими, започаткували напрями досліджень у соціології.

На карбі Олександра Івановича Вишняка — кілька починань. Ще у період перебудови він стояв біля витоків досліджень соціології молоді. Коли Україна стала незалежною і з’явилися можливості вільного вибору проблем для дослідження, Олександр Іванович максимально використав ці нові можливості. Він був одним із перших ініціаторів проведення емпіричних соціологічних опитувань, створивши у 1993 році фірму “Юкрейніан соціолоджі сервіс”.

В Україні виникла справжня політика, і Олександр Іванович став одним із перших її дослідників. Він був фундатором принципово нового для української суспільної науки напрямку — електоральної соціології. Тут все треба розпочинати від самого початку — створювати методологію досліджень, розробляти показники, віднаходити адекватні вимірні засоби. Видана О.І.Вишняком у 2000 році книга “Електоральна соціологія: історія, теорія, методи” є фундаментальною для електоральної соціології України. І без прогнозів Олександра Івановича — як правило, влучних — не обходяться жодні вибори.

Великий інтерес Олександр Іванович завжди виявляв до регіональних відмінностей України, і не лише з погляду соціології. Він знає і любить історію України, тому відмінності, що увиразнюються в соціологічних дослідженнях, може краще зрозуміти й інтерпретувати в контексті ментальних особливостей регіонів, що склалися із плином історії.

Як керівник дослідницького напрямку соціології політики Олександр Іванович брав активну участь в проведенні Інститутом соціології НАН України щорічного моніторингу соціальних змін — унікального дослідження, що здійснюється від 1992 року і дає змогу фіксувати зміни, що відбуваються в громадській думці населення України впродовж фактично всього часу її існування. За цю роботу колектив виконавців, у тому числі й О.І.Вишняк, відзначений Державною премією України в галузі науки і техніки 2014 року.

Олександр Іванович виконує ще одну важливу для соціології місію — комунікації із суспільством. Він постійно виступає у ЗМІ і є бажаним гостем на будь-якому телеканалі, радіопрограмі чи газетній шпальті.

Ми бажаємо ювілярові здоров'я, творчого довголіття, нових досягнень і наснаги.